

УЧЕБНА ПРОГРАМА ЗА ПРОФИЛИРАНА ПОДГОТОВКА ПО КИТАЙСКИ ЕЗИК ЗА ПОСТИГАНЕ НА НИВО, ЕКВИВАЛЕНТНО НА НИВО В2

МОДУЛ „УСТНО ОБЩУВАНЕ“

КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Профилираното обучение по китайски език във втори гимназиален етап на средната образователна степен е насочено към разширяване и обогатяване на основни знания, умения и отношения, свързани с изграждането на езикова, социолингвистична, прагматична и межкултурна компетентност като компоненти на комуникативната компетентност на ученика и се провежда в четири модула – „Устно общуване“, „Писмено общуване“, „Езикът чрез литературата“ и „Култура и межкултурно общуване“, които представляват единно цяло. В модулите „Устно общуване“, „Писмено общуване“ и „Езикът чрез литературата“ се посочват очакваните резултати по уменията – слушане/четене/говорене/писане, заложен в програмата на съответния модул. В модул „Култура и межкултурно общуване“ се посочват очакваните резултати по компетентности.

Тази учебна програма представя профилираната подготовка по китайски език за модул „Устно общуване“ за ученици от **XI и XII** клас, които след интензивно или разширено обучение в VIII клас в края на XII клас – профилирана подготовка, постигат ниво, еквивалентно на ниво В2 по Общата европейска езикова рамка. Учебната програма конкретизира резултатите, които учениците трябва да постигнат в края на XII клас – профилирана подготовка, в съответствие с Приложение № 2 към чл. 4, ал. 1, т. 2 от Наредба № 7 от 11.08.2016 г. за профилираната подготовка.

Тематичните области, езиковите средства, устните и писмените речеви дейности в програмата са съобразени с интересите, възрастовите особености и опита на учениците. Програмата следва спираловидния принцип на повторемост и постепенно разширяване на знанията, уменията и компетентностите, отнасящ се за целия етап на обучение.

Модулното обучение по китайски език в **XI и XII** клас дава възможност на учителя да прилага различни подходи, методи и стратегии на обучение за стимулиране на индивидуалното развитие на учениците и за самостоятелност при учене, както и за насърчаване на мотивацията им в перспективата на ученето през целия живот.

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Тематични области	Очаквани резултати по умения	Нови знания
	Устно общуване - слушане и говорене	
<p>1.* Човекът в съвременния свят 1.1. Държава и институции. Гражданско общество 1.2. Социална ангажираност. Доброволчество</p> <p>2.* Човек и наука 2.1. Земя и Космос. Овластяване на Космоса – реалност и фантастика 2.2. Обществени науки – постижения и перспективи</p> <p>3. Медии и информация</p>	<p>СЛУШАНЕ Ученикът може:</p> <ul style="list-style-type: none"> да разбира основната информация от автентични сложни текстове от различни стилове и жанрове; да разбира детайлно автентична реч от различни тематични области на стандартен език при различно темпо на говорене; да разбира сложни конструкции, често употребявани идиоматични и разговорни изрази, да извлича имплицитна информация, като се опира на общите си знания, култура и опит; да следи аргументацията на позната тема, дори когато логическите структура и връзки не са ясно изразени. <p>ГОВОРЕНЕ Ученикът може: При диалогична реч</p>	<p>ГРАМАТИКА Придобитите граматични знания се разширяват и задълбочават, като се акцентира върху трудностите на китайската граматична система и се обръща внимание на взаимовръзката между форма и съдържание, морфосинтаксис и семантика. Въвеждат се знания за организация на дискурса.</p> <p>1. МОРФОЛОГИЯ <i>Части на речта – семантични и функционални характеристики:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Съществителни – собствени и нарицателни; категорията единичност – множественост; суфиксът 们]; думи за време, за място; локативи. Местоимения – лични, показателни, въпросителни, възвратни, неопределителни; Глаголи (пълнозначни и модални) – семантични подкласове по сказуемни функции; словоред и елементи на техните основни предикативни конструкции; граматични значения на употреба със суфиксите 了, 过, 着. Прилагателни – двете групи по съчетаемост с наречията за степен; функции на сказуемо; редупликация и функции на производните; глаголни значения; граматични значения на употреба със суфиксите 了, 过, 着.

<p>3.1. Езикът на медиите 3.2. Силата на словото</p> <p>4. Личност и общество 4.1. Идентичност и ценности 4.2. Историческа памет и приемственост</p>	<ul style="list-style-type: none"> • да участва в различни форми на спонтанна и подготвена диалогична реч и да реагира адекватно на ситуация чрез подходящо подобрени и съответстващи на стила езикови средства; • да формулира аргументирано, ясно и точно изказванията си в съответствие със ситуацията; • да разбира и обменя информация и мнения по широк кръг от изучавани теми; • да говори непринудено и свободно, с нормално темпо, без видимо затруднение в подбора на думите, със стандартно произношение и интонация; • да участва като медиатор в двуезичен разговор на ежедневни теми; • да владее компенсаторни комуникативни стратегии. <p>При монологична реч</p> <ul style="list-style-type: none"> • да представя самостоятелно подготвени изложения по различни теми; • да съобразява устната си реч (логически и езиково) с 	<p>5. Числителни – бройни и редни; редубликация; функции в състава на фразеосхеми.</p> <p>6. Класификатори за броене на съществителни и глаголни действия. Редубликация и бройни комплекси.</p> <p>7. Наречия – семантични групи: за степен, обхват, време, честота, модални, отрицания.</p> <p>8. Предлози – основни подкласове и функции;</p> <p>9. Следлози - основни подкласове и функции;</p> <p>10. Съюзи - основни подкласове и функции;</p> <p>II. СЛОВООБРАЗУВАНЕ Словообразуване посредством композиция на същ., глаголи, предлози, прил., наречия: по съчинителни модели (синонимия, антонимия, успоредни значения); по подчинителни модели (определение-определяемо, глагол-обект, глагол-резултат, глагол-предлог, същ.-класификатор). Вторични сложни думи: модели за три- и четириморфемни думи. Словообразуване с помощта на форманти: Глаголи: Глаголни полупрефикси: 合, 加, 见, 反. Префиксът за глаголи 打 (打听、打扮、打扫). Резултативни глаголи с полусуфикси за посока 上, 下, 进, 出, 过, 起, 回. Уточняване на ориентацията на насоченото движение с помощта на морфемите 来 `насам` и 去 `натам`. Резултативните полусуфикси 来, 去, 着 zhao², 见, 开, 去, 掉, 光, 遍, 死. и др., както и полусуфиксите за образуване на нерезултативни глаголи: 化, 入;</p>
---	--	---

	<p>целите, аудиторията и ситуацията;</p> <ul style="list-style-type: none"> да говори свободно и правилно, с нормално темпо, със стандартно произношение, като използва богат репертоар от езикови средства, в зависимост от контекста и ситуацията. 	<p>Резултативни суфикси: 上, 下 (上去, 上来), 下 (下去, 下来), 起 (起来), 出 (出来), 开 (开来, 开去); 住, 完, 好 hao, 成, 到 dao, 了 liao³ .</p> <p>Прилагателни: Полупрефикси за прилагателни: 好 (hao³, hao⁴), 有, 合, 可, 超, 防, 耐, 避, 微, 反, 半, 泛.</p> <p>Полусуфикси за прилагателни. Редубликатни полусуфикси за прилагателни.</p> <p>Съществителни: Полупрефикси за съществителни-названия на предмети и явления: 反, 半, 类, 泛, 亚, 准, 逆, 微, 小, 老; за лица: 小, 老;</p> <p>Префиксът за лица 阿.</p> <p>Полусуфикси за съществителни -названия на лица: 夫家 jia¹, 匠 и 工, 师, 生, 士, 员, 长 zhang³, 手, 汉, 翁, 老, 信, 星, 迷, 盲, 佬 (老), 鬼, 棍, 蛋, 虫, 族, 派, 界, 坛;</p> <p>названия на предмети и явления: 品, 件, 具, 机, 器, 子 zi³, 素, 观, 论, 主义, 学, 度, 类, 种, 性, 法, 式, 形, 型, 蛋, 热, 业, 心, 来.</p> <p>Суфиксът за прилагателни 当.</p> <p>Суфиксът за наречия 地.</p> <p>Суфиксите за съществителни 子, 儿, 头, 气, 家 jia.</p> <p>Субстантиваторите 所、者.</p> <p>Префикси за числителни редни 第, 初.</p> <p>С включването на този материал се цели да се разшири още повече обемът на речниковия състав, но най-вече да се задълбочи още повече</p>
--	---	--

разбирането на структурните модели и типове на китайските думи, а от тук и по-лесното им запомняне от учениците, за да могат те по-лесно, по-пълно и по-свободно да се изразяват на китайски език.

2. СИНТАКТИС

1. Употреба на наречието 总 в съчетания: 总是、总+也+没/不+谓语+宾语.
2. Употреба на наречието 终于, и неговите синоними: 究竟、到底、终究、终归 и др.
3. Конструкцията 一天比一天 и под. определения + сказуемо за процес.
4. Емфатична противопоставителна конструкция: 不是...而是...
5. Емфатично двойно отрицание за утвърждаване на твърдение: 不...不...
6. Хипотетично-следствени и отстъпителни отношения в сложното изречение, изразени чрез конструкцията: 要是...,就...
7. Условно-ограничителни и причинно-следствени отношения в сложното изречение, изразени чрез конструкцията: 只有...,才...
8. Устойчиви обособени изрази и тяхната употреба.
9. Отстъпително-противопоставителни отношения изразени посредством конструкцията: 即使..., 也...
10. Изразяване идеята за постоянство, независимо от обстоятелствата: 不管..., 都/也...
11. Употреба на 好、怪不得、尤其 и 连忙.
12. Риторичен въпрос с 难道.

		<p>13. Последователни съчинителни връзки при поетапни действия, при което отричането на факт служи за отправна точка на последващо положително твърдение, изразени чрез конструкцията: 不但不、没..., 反而...</p> <p>14. Съпоставителна рамкова конструкция: 不是..., 就是...</p> <p>15. Начини за сравнение на различни обстоятелства чрез: 仍然、还是、那么、似的.</p> <p>16. Хипотетично допускане на факт с последващо съждение за следствие от допускането на предходното: 不/没(有)...就...</p> <p>17. Наречийните изрази: 从来(都/不/没有/)、一向(不)、一直(都)/还、始终、每当、永远.</p> <p>18. Изразяване на обосновка: предложни конструкции с 根据、按照、依照、本着 и др.</p> <p>19. Изразяване на обосновка и цел чрез 是.</p> <p>20. Изразяване идеята за постоянство, независимо от обстоятелствата: 无论..., 都/也...</p> <p>21. Каузативна конструкция (兼语句) (3) с първи глагол за чувство и субективна оценка (我感谢你爱上我 °).</p> <p>22. Избирателно-разделителни съчинителни връзки при съпоставяне на взаимоизключващи се факти 要么... , 要么 ...</p> <p>23. Каузативна конструкция (兼语句) (4) с първо сказуемо 称、叫、认为、选 и др.</p>
--	--	---

		<p>24. Изразяване на обобщителни причинно-следствени връзки чрез конструкцията: 既然...,就...</p> <p>25. Изрази, използващи рамковата конструкция: 是...的.</p> <p>26. Изразяване на отстъпително-противопоставителни отношения посредством конструкцията: 尽管..., 还是...</p> <p>27. Употреба на наречията 正好 и 简直.</p> <p>28. Серийна конструкция (连动句) с втори глагол с резултативно значение (大家听了很高兴) и безподложен вариант (上船买票).</p> <p>29. Усвояване на често употребявани устойчиви словосъчетания – произход, конотация и сфера на употреба на китайските класически фразеологизми чъню (成语), разговорни фраземи (惯用语), игрословни фразеологизми (歇后语), поговорки (俗语) и пословици (谚语).</p> <p>ЛЕКСИКА Включва основни лексикални единици по предвидените от програмата тематични области. Основни тематични групи на лексиката:</p> <ul style="list-style-type: none"> • държави, националности, езици; • чувства, емоции; • задължения и отговорности; • здравословно състояние и медицински услуги; • магазини, услуги; • обществени сгради; • заведения за хранене; • природни явления, метеорологично време; • ваканция, туризъм и пътуване; • транспортни средства; • културни и исторически забележителности в България и КНР;
--	--	---

	<ul style="list-style-type: none"> • празници и традиции в България и КНР. <p>Включват се формули на речевия етикет: поздрав, обръщение, представяне, запознаване, сбогуване, извинение, съгласие/несъгласие, благодарност, молба, покана, поздравление, пожелания за празници, предложения и планиране на съвместна дейност, желаниа и предпочитания, мнения и препоръки, преценка и изводи, разказване и описание, съпоставителна характеристика.</p>
--	--

*Препоръчва се тематичните области 1 и 2 да се разработват в XI клас, а тематичните области 3 и 4 – в XII клас.

Годишен брой часове за изучаване на модула в XI клас – 36 часа

Годишен брой часове за изучаване на модула в XII клас – 31 часа

Препоръчително разпределение на учебните часове за учебна година	XI клас	XII клас
За нови знания	12 часа	10 часа
За упражнения, преговор и обобщение	14 часа	13 часа
За проекти и собствени проучвания	10 часа	8 часа

СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Текущи оценки за учебен срок	XI клас	XII клас
Устни изпитвания и участие в работа в клас	минимум 1 оценка	минимум 1 оценка
Домашни работи и проекти	минимум 1 оценка	минимум 1 оценка

Допълнителни уточнения за модула „Устно общуване“:

Препоръчва се да се работи с автори и текстове от модулите „Езикът чрез литературата“ и „Култура и межкултурно общуване“. Една урочна единица следва да бъде с продължителност два учебни часа – последователни или слети в блок. Препоръчва се използването на интерактивни методи на преподаване, както и насърчаването на проектната работа и на самостоятелните проучвания на учениците по темите според интересите им.

С цел разширяване на езиковата компетентност по китайски език се препоръчват часове по допълнително избираемите модули:

1. Бизнес китайски

КЛЮЧОВИ КОМПЕТЕНТНОСТИ	ДЕЙНОСТИ И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ
УМЕНИЯ ЗА ОБЩУВАНЕ НА ЧУЖДИ ЕЗИЦИ	интегрирано изграждане на четирите езикови умения: слушане, говорене, четене и писане чрез разбиране и съставяне на устни и писмени послания, разбиране и изразяване на мисли, факти, мнения, чувства и отношения както в устна, така и в писмена форма в предвидими и познати ситуации; използване на помощни материали и техника.
КОМПЕТЕНТНОСТИ В ОБЛАСТТА НА БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК	обогаляване на лексиката и осмисляне на отделни граматически категории, развиване на усет за правилен избор на езикови форми, подходящи за конкретен контекст, връзка с учебен предмет български език и литература .
МАТЕМАТИЧЕСКА КОМПЕТЕНТНОСТ И ОСНОВНИ КОМПЕТЕНТНОСТИ В ОБЛАСТТА НА ПРИРОДНИТЕ НАУКИ И НА ТЕХНОЛОГИИТЕ	дейности за запознаване с основни математически действия и концепции и с основни принципи и методи на природните науки и технологиите, както и отражението им върху природната среда, връзка с изучавания материал по учебните предмети математика, природни науки .
ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНТНОСТ	използване на системи за електронно обучение в часовете по китайски език за развиване на езикови умения чрез ИКТ, връзка с учебен предмет информационни технологии .
УМЕНИЯ ЗА УЧЕНЕ	<p>натрупване на знания и опит за осъзнаване на потребност от мотивирано учене и необходимост от постоянно самоусъвършенстване чрез:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ролеви игри и симулации; • самостоятелни задачи, отговарящи на индивидуалните интереси на учениците; • представяне на съчинения, стихотворения, песни и пиеси; • работа по проекти и презентации; • дидактически игри в устна или писмена форма (съставяне на фрази, истории с определени думи, групиране на думи, кръстословици, и т.н.); • извънкласна дейност, обвързана с учебния процес (посещения на кино, театрални или оперни постановки на китайски език, или свързани с културния контекст на КНР, изложби, уроци изнесени сред природата и свързани със заобикалящата среда, участие в училищни и извънучилищни проекти, представления, тържества, срещи с носители на езика и др.).

	<ul style="list-style-type: none"> • използване на съвременни и класически средства за обучение: аудио- и мултимедийни материали; печатни материали (разкази, комикси, откъси от книги, проспекти, брошури и др.); • електронно обучение (образователен софтуер, онлайн ресурси), връзка с всички учебни предмети.
СОЦИАЛНИ И ГРАЖДАНСКИ КОМПЕТЕНТНОСТИ	участие в екипни проекти и индивидуални дейности, възпитаване в норми на поведение и изграждане на ценностна система и гражданско самосъзнание; осмисляне на националната културна идентичност чрез опознаване културите на другите народи, връзка с всички учебни предмети.
ИНИЦИАТИВНОСТ И ПРЕДПРИЕМЧИВОСТ	работа в екип и изпълнение на индивидуални задачи, приучаване към спазване на срокове, развиване на новаторско мислене и приемане на нови идеи, връзка с всички учебни предмети.
КУЛТУРНА КОМПЕТЕНТНОСТ И УМЕНИЯ ЗА ИЗРАЗЯВАНЕ ЧРЕЗ ТВОРЧЕСТВО	дейности за опознаване на националната култура в контекста на световното и европейското културно наследство, проекти, творчески инициативи, участие в постановки, празници и др., посветени на България и на страните на изучавания език, и за развиване на креативност, връзка с учебните предмети български език и литература, музика и изобразително изкуство.
УМЕНИЯ ЗА ПОДКРЕПА НА УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ И ЗА ЗДРАВΟΣЛОВЕН НАЧИН НА ЖИВОТ И СПОРТ	дейности, формиращи навици за природосъобразен и здравословен начин на живот, положително отношение към световното и националното културно наследство, връзка с учебния предмет физическо възпитание и спорт.

**УЧЕБНА ПРОГРАМА ЗА ПРОФИЛИРАНА ПОДГОТОВКА ПО КИТАЙСКИ ЕЗИК
ЗА ПОСТИГАНЕ НА НИВО, ЕКВИВАЛЕНТНО НА НИВО В2**

МОДУЛ „ПИСМЕНО ОБЩУВАНЕ“

КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Профилираното обучение по китайски език във втори гимназиален етап на средната образователна степен е насочено към разширяване и обогатяване на основни знания, умения и отношения, свързани с изграждането на езикова, социолингвистична, прагматична и межкултурна компетентност като компоненти на комуникативната компетентност на ученика и се провежда в четири модула – „Устно общуване“, „Писмено общуване“, „Езикът чрез литературата“ и „Култура и межкултурно общуване“, които представляват единно цяло. В модулите „Устно общуване“, „Писмено общуване“ и „Езикът чрез литературата“ се посочват очакваните резултати по уменията – слушане/четене/говорене/писане, заложи в програмата на съответния модул. В модул „Култура и межкултурно общуване“ се посочват очакваните резултати по компетентности.

Тази учебна програма представя профилираната подготовка по китайски език за модул „Писмено общуване“ за ученици от XI и XII клас, които след интензивно или разширено обучение в VIII клас в края на XII клас – профилирана подготовка, постигат ниво, еквивалентно на ниво, еквивалентно на ниво В2 по Общата европейска езикова рамка. Учебната програма конкретизира резултатите, които учениците трябва да постигнат в края на XII клас – профилирана подготовка, в съответствие с Приложение № 2 към чл. 4, ал. 1, т. 2 от Наредба № 7 от 11.08.2016 г. за профилираната подготовка.

Тематичните области, езиковите средства, устните и писмените речеви дейности в програмата са съобразени с интересите, възрастовите особености и опита на учениците. Програмата следва спираловидния принцип на повторемост и постепенно разширяване на знанията, уменията и компетентностите, отнасящ се за целия етап на обучение.

Модулното обучение по китайски език в XI и XII клас дава възможност на учителя да прилага различни подходи, методи и стратегии на обучение за стимулиране на индивидуалното развитие на учениците и за самостоятелност при учене, както и за насърчаване на мотивацията им в перспективата на ученето през целия живот.

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Тематични области	Очаквани резултати по умения	Нови знания
	Писмено общуване – четене и писане	
<p>1.* Човекът в съвременния свят 1.1. Държава и институции. Гражданско общество 1.2. Социална ангажираност. Доброволчество</p> <p>2.* Човек и наука 2.1. Земя и Космос. Овластяване на Космоса – реалност и фантастика 2.2. Обществени науки – постижения и перспективи</p> <p>3. Медии и информация</p>	<p>ЧЕТЕНЕ Ученикът може:</p> <ul style="list-style-type: none"> • да разбира без речник основната идея на дълги текстове на познати теми от различни области, стилове и жанрове, като извлича значението на думите/фразите от контекста; • да осъзнава логиката на текста, текстовата свързаност и текстовите връзки и да разбира подробната информация в текстове от различни области, стилове и жанрове; • да интерпретира текстове от различни области, стилове и жанрове и да извлича от тях необходимата експлицитна и имплицитна информация; • да разбира сложни конструкции, често употребявани идиоматични и разговорни изрази, да разпознава разнообразни стилистични похвати и да ги 	<p>ГРАМАТИКА Придобитите граматични знания се разширяват и задълбочават, като се акцентира върху трудностите на китайската граматична система и се обръща внимание на взаимовръзката между форма и съдържание, морфосинтаксис и семантика. Въвеждат се знания за организация на дискурса.</p> <p>1. МОРФОЛОГИЯ <i>Части на речта – семантични и функционални характеристики:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Съществителни – собствени и нарицателни; категорията единичност – множественост; суфиксът 们; думи за време, за място; локативи. 2. Местоимения – лични, показателни, въпросителни, възвратни, неопределителни; 3. Глаголи (пълнозначни и модални) – семантични подкласове по сказуемни функции; словоред и елементи на техните основни предикативни конструкции; граматични значения на употреба със суфиксите 了, 过, 着. 4. Прилагателни – двете групи по съчетаемост с наречията за степен; функции на сказуемо; редупликация и функции на производните; глаголни значения; граматични значения на употреба със суфиксите 了, 过, 着.

<p>3.1. Езикът на медиите</p> <p>3.2. Силата на словото</p> <p>4. Личност и общество</p> <p>4.1. Идентичност и ценности</p> <p>4.2. Историческа памет и приемственост</p>	<p>тълкува правилно в рамките на контекста;</p> <ul style="list-style-type: none"> • да търси, намира и използва творчески информация в интернет среда; • да осмисля информацията в текстовете, като се опира на общите си знания, култура и опит. <p>ПИСАНЕ</p> <p>Ученикът може:</p> <ul style="list-style-type: none"> • да създава собствен логически свързан и структуриран текст (писмо, есе, доклад, резюме, анализ и др.) по даден проблем, с ясно формулирана теза, съобразен с граматичните и правописните норми на езика, като използва специфични за стила и жанра изразни средства; • да аргументира позицията си с убедителни доказателства и подходящ илюстративен материал (таблици, статистики, схеми, графики, цитати); • да използва различни речници и справочна литература; • да прилага техническите изисквания за графично оформяне на текст; 	<p>5. Числителни – бройни и редни; редубликация; функции в състава на фразеосхеми.</p> <p>6. Класификатори за броене на съществителни и глаголни действия. Редубликация и бройни комплекси.</p> <p>7. Наречия – семантични групи: за степен, обхват, време, честота, модални, отрицания.</p> <p>8. Предлози – основни подкласове и функции;</p> <p>9. Следлози - основни подкласове и функции;</p> <p>10. Съюзи - основни подкласове и функции;</p> <p>II. СЛОВООБРАЗУВАНЕ</p> <p>Словообразуване посредством композиция на същ., глаголи, предлози, прил., наречия: по съчинителни модели (синонимия, антонимия, успоредни значения); по подчинителни модели (определение-определяемо, глагол-обект, глагол-резултат, глагол-предлог, същ.-класификатор). Вторични сложни думи: модели за три- и четириморфемни думи.</p> <p>Словообразуване с помощта на форманти:</p> <p>Глаголи:</p> <p>Глаголни полупрефикси: 合 , 加 , 见 , 反.</p> <p>Префиксът за глаголи 打 (打听、打扮、打扫) .</p> <p>Резултативни глаголи с полусуфикси за посока 上, 下, 进, 出, 过, 起, 回. Уточняване на ориентацията на насоченото движение с помощта на морфемите 来 `насам` и 去 `натам`. Резултативните полусуфикси</p>
--	--	--

- да води записки по теми от изучаваните тематични области и да предава информацията точно и много близко до оригинала.

来, 去, 着 zhao², 见, 开, 去, 掉, 光, 遍, 死. и др., както и полусуфиксите за образуване на нерезултативни глаголи: 化, 入;

Резултативни суфикси 上, 下 (上去, 上来), 下 (下去, 下来), 起 (起来), 出 (出来), 开 (开来, 开去); 住, 完, 好 hao, 成, 到 dao, 了 liao³.

Прилагателни:

Полупрефикси за прилагателни: 好 (hao³, hao⁴), 有, 合, 可, 超, 防, 耐, 避, 微, 反, 半, 泛.

Полусуфикси за прилагателни. Редубликатни полусуфикси за прилагателни.

Съществителни:

Полупрефикси за съществителни-названия на предмети и явления: 反, 半, 类, 泛, 亚, 准, 逆, 微, 小, 老; за лица: 小, 老;

Префиксът за лица 阿.

Полусуфикси за съществителни -названия на лица: 夫家 jia¹, 匠 и 工, 师, 生, 士, 员, 长 zhang³, 手, 汉, 翁, 老, 信, 星, 迷, 盲, 佬 (老), 鬼, 棍, 蛋, 虫, 族, 派, 界, 坛; названия на предмети и явления: 品, 件, 具, 机, 器, 子 zi³, 素, 观, 论, 主义, 学, 度, 类, 种, 性, 法, 式, 形, 型, 蛋, 热, 业, 心, 来.

Суфиксът за прилагателни 当.

Суфиксът за наречия 地.

Суфиксите за съществителни 子, 儿, 头, 气, 家 jia.

Субстантиваторите 所、者.

Префикси за числителни редни 第, 初.

С включването на този материал се цели да се разшири още повече обемът на речниковия състав, но най-вече да се задълбочи още повече разбирането на структурните модели и типове на китайските думи, а от тук и по-лесното им запомняне от учениците, за да могат те по-лесно, по-пълно и по-свободно да се изразяват на китайски език.

2. СИНТАКТИС

30. Употреба на наречието 总 в съчетания: 总是、总+也+没/不+谓语+宾语.
31. Употреба на наречието 终于, и неговите синоними: 究竟、到底、终究、终归 и др.
32. Конструкцията 一天比一天 и под. определения + сказуемо за процес.
33. Емфатична противопоставителна конструкция: 不是...而是...
34. Емфатично двойно отрицание за утвърждаване на твърдение: 不...不...
35. Хипотетично-следствени и отстъпителни отношения в сложното изречение, изразени чрез конструкцията: 要是...,就...
36. Условно-ограничителни и причинно-следствени отношения в сложното изречение, изразени чрез конструкцията: 只有...,才...
37. Устойчиви обособени изрази и тяхната употреба.
38. Отстъпително-противопоставителни отношения изразени посредством конструкцията: 即使...,也...
39. Изразяване идеята за постоянство, независимо от обстоятелствата: 不管...,都/也...

40. Употреба на 好、怪不得、尤其 и 连忙.
41. Риторичен въпрос с 难道.
42. Последователни съчинителни връзки при поэтапни действия, при което отричането на факт служи за отправна точка на последващо положително твърдение, изразени чрез конструкцията: 不但不、没...,反而...
43. Съпоставителна рамкова конструкция: 不是.., 就是...
44. Начини за сравнение на различни обстоятелства чрез: 仍然、还是、那么、似的.
45. Хипотетично допускане на факт с последващо съждение за следствие от допускането на предходното: 不没(有)....,就...
46. Наречийните изрази: 从来(都/不/没有/)、一向(不)、一直(都)/还、始终、每当、永远.
47. Изразяване на обосновка: предложни конструкции с 根据、按照、依照、本着 и др.
48. Изразяване на обосновка и цел чрез 是.
49. Изразяване идеята за постоянство, независимо от обстоятелствата: 无论..., 都/也...
50. Каузативна конструкция (兼语句) (3) с първи глагол за чувство и субективна оценка (我感谢你爱上我 °).
51. Избирателно-разделителни съчинителни връзки при съпоставяне на взаимоизключващи се факти 要么... , 要么 ...

52. Каузативна конструкция (兼语句 (4) с първо сказуемо 称、叫、认为、选 и др.
53. Изразяване на обобщителни причинно-следствени връзки чрез конструкцията: 既然...,就...
54. Изрази, използващи рамковата конструкция: 是...的.
55. Изразяване на отстъпително-противопоставителни отношения посредством конструкцията: 尽管... , 还是...
56. Употреба на наречията 正好 и 简直.
57. Серийна конструкция (连动句) с втори глагол с резултативно значение (大家听了很高兴) и безподложен вариант (上船买票).
58. Усвояване на често употребявани устойчиви словосъчетания – произход, конотация и сфера на употреба на китайските класически фразеологизми чъню (成语), разговорни фраземи (惯用语), игрословни фразеологизми (歇后语), поговорки (俗语) и пословици (谚语).

ЛЕКСИКА

Включва основни лексикални единици по предвидените от програмата тематични области.

Основни тематични групи на лексиката:

- държави, националности, езици;
- чувства, емоции;
- задължения и отговорности;
- здравословно състояние и медицински услуги;
- магазини, услуги;
- обществени сгради;
- заведения за хранене;

		<ul style="list-style-type: none"> • природни явления, метеорологично време; • ваканция, туризъм и пътуване; • транспортни средства; • културни и исторически забележителности в България и КНР; • празници и традиции в България и КНР. <p>Включват се формули на речевия етикет: поздрав, обръщение, представяне, запознаване, сбогуване, извинение, съгласие/несъгласие, благодарност, молба, покана, поздравление, пожелания за празници, предложения и планиране на съвместна дейност, желаниа и предпочитания, мнения и препоръки, преценка и изводи, разказване и описание, съпоставителна характеристика.</p>
--	--	--

*Препоръчва се тематичните области 1 и 2 да се разработват в XI клас, а тематичните области 3 и 4 – в XII клас.

Годишен брой часове за изучаване на модула в XI клас – 36 часа

Годишен брой часове за изучаване на модула в XII клас – 31 часа

Препоръчително разпределение на учебните часове за учебна година	XI клас	XII клас
За нови знания	12 часа	10 часа
За упражнения, преговор и обобщение	14 часа	13 часа
За проекти и собствени проучвания	10 часа	8 часа

СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Текущи оценки за учебен срок	XI клас	XII клас
Устни изпитвания и участие в работа в клас	минимум 1 оценка	минимум 1 оценка
Домашни работи и проекти	минимум 1 оценка	минимум 1 оценка

Допълнителни уточнения за модула „Писмено общуване“:

Препоръчва се да се работи с автори и текстове от модулите „Езикът чрез литературата“ и „Култура и межкултурно общуване“. Една урочна единица следва да бъде с продължителност два учебни часа – последователни или слети в блок. Препоръчва се използването на интерактивни методи на преподаване, както и насърчаването на проектната работа и на самостоятелните проучвания на учениците по темите според интересите им.

С цел разширяване на езиковата компетентност по китайски език се препоръчват часове по допълнително избираемите модули:

1. Бизнес китайски

КЛЮЧОВИ КОМПЕТЕНТНОСТИ	ДЕЙНОСТИ И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ
УМЕНИЯ ЗА ОБЩУВАНЕ НА ЧУЖДИ ЕЗИЦИ	интегрирано изграждане на четирите езикови умения: слушане, говорене, четене и писане чрез разбиране и съставяне на устни и писмени послания, разбиране и изразяване на мисли, факти, мнения, чувства и отношения както в устна, така и в писмена форма в предвидими и познати ситуации; използване на помощни материали и техника.
КОМПЕТЕНТНОСТИ В ОБЛАСТТА НА БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК	обогаляване на лексиката и осмисляне на отделни граматически категории, развиване на усет за правилен избор на езикови форми, подходящи за конкретен контекст, връзка с учебен предмет български език и литература .
МАТЕМАТИЧЕСКА КОМПЕТЕНТНОСТ И ОСНОВНИ КОМПЕТЕНТНОСТИ В ОБЛАСТТА НА ПРИРОДНИТЕ НАУКИ И НА ТЕХНОЛОГИИТЕ	дейности за запознаване с основни математически действия и концепции и с основни принципи и методи на природните науки и технологиите, както и отражението им върху природната среда, връзка с изучавания материал по учебните предмети математика, природни науки .
ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНТНОСТ	използване на системи за електронно обучение в часовете по китайски език за развиване на езикови умения чрез ИКТ, връзка с учебен предмет информационни технологии .
УМЕНИЯ ЗА УЧЕНЕ	натрупване на знания и опит за осъзнаване на потребност от мотивирано учене и необходимост от постоянно самоусъвършенстване чрез: <ul style="list-style-type: none"> • ролеви игри и симулации; • самостоятелни задачи, отговарящи на индивидуалните интереси на учениците; • представяне на съчинения, стихотворения, песни и пиеси; • работа по проекти и презентации;

	<ul style="list-style-type: none"> • дидактически игри в устна или писмена форма (съставяне на фрази, истории с определени думи, групиране на думи, кръстословици, и т.н.); • извънкласна дейност, обвързана с учебния процес (посещения на кино, театрални или оперни постановки на китайски език, или свързани с културния контекст на КНР, изложби, уроци изнесени сред природата и свързани със заобикалящата среда, участие в училищни и извънучилищни проекти, представления, тържества, срещи с носители на езика и др.); • използване на съвременни и класически средства за обучение: аудио- и мултимедийни материали; печатни материали (разкази, комикси, откъси от книги, проспекти, брошури и др.); • електронно обучение (образователен софтуер, онлайн ресурси), връзка с всички учебни предмети.
СОЦИАЛНИ И ГРАЖДАНСКИ КОМПЕТЕНТНОСТИ	участие в екипни проекти и индивидуални дейности, възпитаване в норми на поведение и изграждане на ценностна система и гражданско самосъзнание; осмисляне на националната културна идентичност чрез опознаване културите на другите народи, връзка с всички учебни предмети.
ИНИЦИАТИВНОСТ И ПРЕДПРИЕМЧИВОСТ	работа в екип и изпълнение на индивидуални задачи, приучаване към спазване на срокове, развиване на новаторско мислене и приемане на нови идеи, връзка с всички учебни предмети.
КУЛТУРНА КОМПЕТЕНТНОСТ И УМЕНИЯ ЗА ИЗРАЗЯВАНЕ ЧРЕЗ ТВОРЧЕСТВО	дейности за опознаване на националната култура в контекста на световното и европейското културно наследство, проекти, творчески инициативи, участие в постановки, празници и др., посветени на България и на страните на изучавания език, и за развиване на креативност, връзка с учебните предмети български език и литература, музика и изобразително изкуство.
УМЕНИЯ ЗА ПОДКРЕПА НА УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ И ЗА ЗДРАВΟΣЛОВЕН НАЧИН НА ЖИВОТ И СПОРТ	дейности, формиращи навици за природосъобразен и здравословен начин на живот, положително отношение към световното и националното културно наследство, връзка с учебния предмет физическо възпитание и спорт.

**УЧЕБНА ПРОГРАМА ЗА ПРОФИЛИРАНА ПОДГОТОВКА ПО КИТАЙСКИ ЕЗИК
ЗА ПОСТИГАНЕ НА НИВО, ЕКВИВАЛЕНТНО НА НИВО В2**

МОДУЛ „ЕЗИКЪТ ЧРЕЗ ЛИТЕРАТУРАТА“

КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Профилираното обучение по китайски език във втори гимназиален етап на средната образователна степен е насочено към разширяване и обогатяване на основни знания, умения и отношения, свързани с изграждането на езикова, социолингвистична, прагматична и межкултурна компетентност като компоненти на комуникативната компетентност на ученика и се провежда в четири модула – „Устно общуване“, „Писмено общуване“, „Езикът чрез литературата“ и „Култура и межкултурно общуване“, които представляват единно цяло. В модулите „Устно общуване“, „Писмено общуване“ и „Езикът чрез литературата“ се посочват очакваните резултати по уменията – слушане/четене/говорене/писане, заложи в програмата на съответния модул. В модул „Култура и межкултурно общуване“ се посочват очаквани резултати по компетентности.

Тази учебна програма представя профилираната подготовка по китайски език за модул „Езикът чрез литературата“ за ученици от XI и XII клас, които след интензивно или разширено обучение в VIII клас в края на XII клас – профилирана подготовка, постигат ниво, еквивалентно на ниво В2 по Общата европейска езикова рамка. Учебната програма конкретизира резултатите, които учениците трябва да постигнат в края на XII клас – профилирана подготовка, в съответствие с Приложение № 2 към чл. 4, ал. 1, т. 2 от Наредба № 7 от 11.08.2016 г. за профилираната подготовка.

Тематичните области, езиковите средства, устните и писмените речеви дейности в програмата са съобразени с интересите, възрастовите особености и опита на учениците. Програмата следва спираловидния принцип на повторемост и постепенно разширяване на знанията, уменията и компетентностите, отнасящ се за целия етап на обучение.

Модулното обучение по китайски език в XI и XII клас дава възможност на учителя да прилага различни подходи, методи и стратегии на обучение за стимулиране на индивидуалното развитие на учениците и за самостоятелност при учене, както и за насърчаване на мотивацията им в перспективата на ученето през целия живот.

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Тематични области	Очаквани резултати	Нови знания
<p>1.* ЧОВЕКЪТ И ДРУГИТЕ</p> <p>1.1. Човекът в обществото</p>	<p>СЛУШАНЕ Ученикът може:</p> <ul style="list-style-type: none"> • да разбира автентични художествени текстове от основните стилове и жанрове и изказвания за тях, представени от различни източници (жива реч, аудио- и видеоматериали); • да разбира основната информация в текста; • да разбира основната тема, идеи и проблеми в текста; • да разбира подробната и имплицитната информация в текста; • да разбира информацията в текстовете, като се опира на знанията и уменията си в други области (наука, култура и др.); • да разбира позицията и намерението на автора/говорещия; • да разбира логическата и езиковата свързаност на текста. <p>ЧЕТЕНЕ Ученикът може:</p>	<p>"Чудните дела на съдията Бао" - Шъ Юкун "Цветя в море на злото" - Дзин Тиенхъ</p> <p>"Дзин Пин Мей", Ланлин Сяосяошън (Засменият учен от Лаолин) "Сън в алени покои" - Цао Сюецин Цин</p>

1.2. Любовта	<ul style="list-style-type: none"> • да разбира автентични художествени текстове от различни стилове и жанрове и отзиви (рецензии) за тях; • да разбира основната информация в текста; • да определя основната тема, идеи и проблеми в текста; • да разбира подробната и имплицитната информация в текста; • да разбира информацията в текстовете, като се опира на знанията и уменията си в други области (наука, култура и др.); • да разбира позицията и намерението на автора в художествен текст и/или откъс от текст; 	
2.* ВЪПРОСЪТ ЗА ДРУГИЯ		"Цветя в огледалото" - Ли Жуджен
2.1. Светът на жената	<ul style="list-style-type: none"> • да разбира логическата и езиковата свързаност на текста; 	"Записки от западните страни" - Луо Маодън
2.2. Пътешествието като досег до света на другия	<ul style="list-style-type: none"> • да разбира сложни конструкции, идиоматични изрази и основни художествени похвати; 	"Пътешествията на Лао Цан" - Лиу Ъ "Пътешествие на Запад" - У Ченън

<p>3. КОНФУЦИАНСТВОТО</p>	<ul style="list-style-type: none"> • да съзнава многозначността на художествения текст и образните (фигуративните) употреби на езика в него; • да извлича значението на фраза или израз въз основа на контекста. <p>ГОВОРЕНЕ Ученикът може: При диалогична реч</p> <ul style="list-style-type: none"> • да участва в различни форми на спонтанно и подготвено обсъждане на теми, идеи и проблеми от художествен текст (разговор, дискусия, интервю): <ul style="list-style-type: none"> - да започва, поддържа и завършва разговор при дискусия и интервю; - да формулира аргументирано и логически свързано изказванията си; - да реагира адекватно на изказвания като използва подходящо избрани езикови средства. 	<p>"Неофициална история на конфуцианците" - У Дзиндзь</p>
<p>4. ОБЩЕСТВОТО И ВОЙНАТА</p>		<p>"Трицарствие" - Луо Гуанджун "Крайречно царство" - Ши Найан</p>

- да изразява и аргументира лична позиция по проблем от художествен текст;
- да говори правилно и свободно, като използва разнообразни езикови средства;
- да формулира изказванията си с произношение и интонация, отговарящи на езиковите норми;
- да говори гладко и с нормално темпо.

При монологична реч

- да прави спонтанни и подготвени изказвания по теми и проблеми от художествен текст (мнения, съобщения, презентации, доклади и др.);
- да дефинира, описва, обяснява и оценява проблем от художествен текст;
- да резюмира художествени текстове или откъси от тях;
- да изразява, аргументира и защитава собствено мнение;
- да формулира аргументирано и логически свързано изказванията си;
- да говори правилно и свободно като използва разнообразни езикови средства;

	<ul style="list-style-type: none"> • да формулира изказванията си с произношение и интонация, отговарящи на езиковите норми; • да говори гладко и с нормално темпо. <p>ПИСАНЕ</p> <p>Ученикът може:</p> <ul style="list-style-type: none"> • да създава собствен текст с ясно формулирана теза по проблем от художествен текст (коментар, анотация, резюме, есе и др.); • да изгражда логически свързан и структуриран текст, съответстващ на темата, адресата, стила и жанра и съобразен с граматичните и правописните норми на езика; • да коментира, описва, обяснява и оценява проблем от художествен текст; • да аргументира позицията си с убедителни доказателства и да използва подходящи примери; • да прилага стратегии и езикови средства за оформянето на текст (структуриране, кохезия и др.). 	
--	--	--

*Препоръчва се тематичните области 1 и 2 да се разработват в XI клас, а тематичните области 3, 4 и 5 – в XII клас.

Годишен брой часове за изучаване на модула в XI клас – 36 часа
 Годишен брой часове за изучаване на модула в XII клас – 31 часа

Препоръчително разпределение на учебните часове за учебна година	XI клас	XII клас
За нови знания	18 часа	15 часа
За упражнения, преговор и обобщение	12 часа	11 часа
За проекти и собствени проучвания	6 часа	5 часа

СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Текущи оценки за учебен срок	XI клас	XII клас
Устни изпитвания и участие в работа в клас (практически задачи, групови дискусии)	минимум 1 оценка	минимум 1 оценка
Домашни работи и проекти	минимум 1 оценка	минимум 1 оценка

Допълнителни уточнения за модула „Езикът чрез литературата“:

Обучението в модула „Езикът чрез литературата“ предполага запознаване с автентични художествени произведения (или откъси от тях), които задават рамка за тълкуване на обсъжданите проблеми и осигуряват основата за информирани дискусии по предложените теми. Препоръчва се да се следва разпределението на тематичните области по класове и да се работи с авторите и произведенията, посочени в колона Нови знания. Предложените по темите автори и произведения са в някои случаи повече от един/едно, за да се даде възможност за избор. Допустимо е използването на откъси от различни произведения по една и съща тема с цел да се направи съпоставка и да се открият смисловите, идейните и стилистичните различия между тях в контекста на тяхното създаване и с оглед на съвременното им възприемане.

Една урочна единица следва да бъде с продължителност два учебни часа – последователни или слети в блок. Препоръчва се използването на интерактивни методи на преподаване, както и насърчаването на проектната работа и на самостоятелните проучвания на учениците по темите според интересите им.

При четенето на отделните текстове учениците се насърчават да:

ПРОЕКТ

- събират самостоятелно информация за историческия и културния контекст, както и за автора на творбата. Тази дейност предполага самостоятелна работа и работа в екип с електронни бази данни и библиотечни фондове;
- откриват в изучавания текст особеностите на съответната епоха и на породилата ги социокултурна среда. Тази дейност ангажира връзки с модула „Култура и межкултурно общуване“ от профилираната подготовка по чужд език;
- дискутират смисъла и възприемането на произведенията на литературната класика през очите на съвременния млад читател;
- правят паралели между текстове от различни автори, школи, направления и епохи, на базата на тяхното третиране на тематичната област, към която тези текстове принадлежат;
- използват тематичните области като интерпретативна рамка за откриване на подтемите и идеите на разглеждания текст. Тази дейност ангажира интерпретативни умения, развивани в цялостния курс на обучение;
- дебатира върху разпознатите основни теми и изразяват и аргументират лично мнение върху тях в писмен и устен вид. Тази дейност предполага връзки с модулите „Писмено общуване“ и „Устно общуване“. Възможни конкретни форми – дискусия, работни групи, презентация, писмен проект, писмен коментар върху цитат, есе, интерпретативно съчинение, писмен отговор на литературен въпрос, както и симулационни игри, театрални постановки, използване на мултимедия;
- проследяват разгъването на сюжета и структурирането на текста. Тази дейност включва умения за резюмиране на съдържанието и сегментиране на неговото хронологично представяне. Ангажират се аналитични и структуриращи умения, развивани в целия курс на обучение;
- коментират героите на творбата и техните позиции, като изразяват собствено виждане върху тях. Тази дейност включва връзки с модулите „Писмено общуване“ и „Устно общуване“. Възможни конкретни форми – дискусия, работни групи, презентация писмен проект, симулационни игри, театрални постановки, използване на мултимедия;
- анализират текстовете на формално ниво, като обръщат внимание на стиловите средства и езика като градивен материал и среда на литературното произведение;
- превеждат самостоятелно и обсъждат преводи на откъси от съвременни прозаични художествени текстове.

КЛЮЧОВИ КОМПЕТЕНТНОСТИ	ДЕЙНОСТИ И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ
УМЕНИЯ ЗА ОБЩУВАНЕ НА ЧУЖДИ ЕЗИЦИ	интегрирано изграждане на четирите езикови умения: слушане, говорене, четене и писане чрез разбиране и съставяне на устни и писмени послания, разбиране и изразяване на мисли, факти, мнения, чувства и отношения както в устна, така и в писмена форма в предвидими и познати ситуации; използване на помощни материали и техника.

КОМПЕТЕНТНОСТИ В ОБЛАСТТА НА БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК	обогаляване на лексиката и осмисляне на отделни граматически категории, развиване на усет за правилен избор на езикови форми, подходящи за конкретен контекст, връзка с учебен предмет български език и литература .
МАТЕМАТИЧЕСКА КОМПЕТЕНТНОСТ И ОСНОВНИ КОМПЕТЕНТНОСТИ В ОБЛАСТТА НА ПРИРОДНИТЕ НАУКИ И НА ТЕХНОЛОГИИТЕ	дейности за запознаване с основни математически действия и концепции и с основни принципи и методи на природните науки и технологиите, както и отражението им върху природната среда, връзка с изучавания материал по учебните предмети математика, природни науки .
ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНТНОСТ	използване на системи за електронно обучение в часовете по китайски език за развиване на езикови умения чрез ИКТ, връзка с учебен предмет информационни технологии .
УМЕНИЯ ЗА УЧЕНЕ	<p>натрупване на знания и опит за осъзнаване на потребност от мотивирано учене и необходимост от постоянно самоусъвършенстване чрез:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ролеви игри и симулации; • самостоятелни задачи, отговарящи на индивидуалните интереси на учениците; • представяне на съчинения, стихотворения, песни и пиеси; • работа по проекти и презентации; • дидактически игри в устна или писмена форма (съставяне на фрази, истории с определени думи, групиране на думи, кръстословици, и т.н.); • извънкласна дейност, обвързана с учебния процес (посещения на кино, театрални или оперни постановки на китайски език, или свързани с културния контекст на КНР, изложби, уроци изнесени сред природата и свързани със заобикалящата среда, участие в училищни и извънучилищни проекти, представления, тържества, срещи с носители на езика и др.); • използване на съвременни и класически средства за обучение: аудио- и мултимедийни материали; печатни материали (разкази, комикси, откъси от книги, проспекти, брошури и др.); • електронно обучение (образователен софтуер, онлайн ресурси), връзка с всички учебни предмети.
СОЦИАЛНИ И ГРАЖДАНСКИ КОМПЕТЕНТНОСТИ	участие в екипни проекти и индивидуални дейности, възпитаване в норми на поведение и изграждане на ценностна система и гражданско самосъзнание; осмисляне на националната културна идентичност чрез опознаване културите на

	другите народи, връзка с всички учебни предмети.
ИНИЦИАТИВНОСТ И ПРЕДПРИЕМЧИВОСТ	работа в екип и изпълнение на индивидуални задачи, приучаване към спазване на срокове, развиване на новаторско мислене и приемане на нови идеи, връзка с всички учебни предмети.
КУЛТУРНА КОМПЕТЕНТНОСТ И УМЕНИЯ ЗА ИЗРАЗЯВАНЕ ЧРЕЗ ТВОРЧЕСТВО	дейности за опознаване на националната култура в контекста на световното и европейското културно наследство, проекти, творчески инициативи, участие в постановки, празници и др., посветени на България и на страните на изучавания език, и за развиване на креативност, връзка с учебните предмети български език и литература, музика и изобразително изкуство.
УМЕНИЯ ЗА ПОДКРЕПА НА УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ И ЗА ЗДРАВΟΣЛОВЕН НАЧИН НА ЖИВОТ И СПОРТ	дейности, формиращи навици за природосъобразен и здравословен начин на живот, положително отношение към световното и националното културно наследство, връзка с учебния предмет физическо възпитание и спорт.

**УЧЕБНА ПРОГРАМА ЗА ПРОФИЛИРАНА ПОДГОТОВКА ПО КИТАЙСКИ ЕЗИК
ЗА ПОСТИГАНЕ НА НИВО, ЕКВИВАЛЕНТНО НА НИВО В2**

МОДУЛ „КУЛТУРА И МЕЖДУКУЛТУРНО ОБЩУВАНЕ“

КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Профилираното обучение по китайски език във втори гимназиален етап на средната образователна степен е насочено към разширяване и обогатяване на основни знания, умения и отношения, свързани с изграждането на езикова, социолингвистична, прагматична и межкултурна компетентност като компоненти на комуникативната компетентност на ученика и се провежда в четири модула – „Устно общуване“, „Писмено общуване“, „Езикът чрез литературата“ и „Култура и межкултурно общуване“, които представляват единно цяло. В модулите „Устно общуване“, „Писмено общуване“ и „Езикът чрез литературата“ се посочват очакваните резултати по уменията – слушане/четене/говорене/писане, заложи в програмата на съответния модул. В модул „Култура и межкултурно общуване“ се посочват очакваните резултати по компетентности.

Тази учебна програма представя профилираната подготовка по китайски език за модул „Култура и межкултурно общуване“ за ученици от **XI и XII** клас, които след интензивно или разширено обучение в VIII клас в края на XII клас – профилирана подготовка, постигат ниво В2 по Общата европейска езикова рамка. Учебната програма конкретизира резултатите, които учениците трябва да постигнат в края на XII клас – профилирана подготовка, в съответствие с Приложение № 2 към чл. 4, ал. 1, т. 2 от Наредба № 7 от 11.08.2016 г. за профилираната подготовка.

Тематичните области, езиковите средства, устните и писмените речеви дейности в програмата са съобразени с интересите, възрастовите особености и опита на учениците. Програмата следва спираловидния принцип на повторимост и постепенно разширяване на знанията, уменията и компетентностите, отнасящ се за целия етап на обучение.

Модулното обучение по китайски език в **XI и XII** клас дава възможност на учителя да прилага различни подходи, методи и стратегии на обучение за стимулиране на индивидуалното развитие на учениците и за самостоятелност при учене, както и за насърчаване на мотивацията им в перспективата на ученето през целия живот.

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Тематични области	Очаквани резултати по компетентности	Нови знания
1. Институции, законност и ежедневни практики	Когнитивна (познавателна) <ul style="list-style-type: none"> • да разбира в подробности текстове от различни източници, свързани със съвременността и модерните културни процеси в КНР; • да сравнява културни събития, забележителности и тенденции от България и КНР; • да познава популярните стереотипи за социокултурата на КНР; • да намира, обработва и обобщава информация по дадена тема, свързана с определени културни събития, забележителности и тенденции в КНР; • да осмисля различията в начина на възприемане на света и в езиковия изказ на български и китайски; • в контекст на многоезичие да прави културни паралели между езиците и културите, които познава. 	<ul style="list-style-type: none"> • държавно устройство на КНР; • видове власт (законодателна, изпълнителна и съдебна) • национална идентичност и китайски национализъм • начини на изразяване на принадлежност в ежедневието.
1.1. Правова система и обичаи		
1.2. Политическа организация, институции и власт		
1.3. Културни практики на идентичност		
2. Начин на живот. Ежедневие	Поведенческа <ul style="list-style-type: none"> • да се ориентира и реагира адекватно в ежедневни ситуации в китайската културна среда; • да изразява и аргументира в писмена и устна форма лична позиция в ситуации, свързани с културни събития, забележителности и тенденции в КНР; 	<ul style="list-style-type: none"> • раждане; избор на училище и завършване на средно образование; сватба; майчинство и модели на отглеждане на деца; погребение и др.; • ученически и студентски живот; еманципиране на индивида от семейството и самостоятелност; съседите; общност; грижа за възрастните; роднински връзки и др.; • социални услуги – различия в предоставянето на социални услуги в зависимост от режима на управление; • образование – видове училища; изпити; • популярни модели за прекарване на свободното време (посещение на близки и
2.1. Важни етапи в човешкия живот и техните проекции в ежедневието		
2.2. Организация на ежедневието		
2.3. Модели на невербална комуникация		

	<ul style="list-style-type: none"> • да пренася опита си от родната култура и да го използва за придобиване на нов в китайскоезичната културна среда; • да прилага нормите на речевия и поведенчески етикет и да използва подходящи регистри на общуване в съответствие с културния и ситуативния контекст; 	<p>роднини, библиотеки, изложения, пазаруване и др.);</p> <ul style="list-style-type: none"> • най-типични жестове и мимики; кодът на облеклото; • храненето като ежедневна практика (китайската улична храна, магазини за сладки, ресторанти и др.).
3. Изкуство, култура и наука. Митове и легенди, приказки	<ul style="list-style-type: none"> • да разбира невербалното съдържание на посланието (жестове, мимика, поведение) на носителите на китайската култура; • да установява и поддържа контакти с хора, които принадлежат към китайскоезичната култура и езикова общност; 	<ul style="list-style-type: none"> • фолклорна и съвременна китайска музика; китайски музикални инструменти; известни китайски музикални изпълнители • видове шрифтове в китайската калиграфия; калиграфията в китайската архитектура • влиятелни медии в Китайския свят – телевизии.
3.1. Китайската музика		
3.2. Китайската калиграфия		
3.3. Средства за масова комуникация. Интернет	<ul style="list-style-type: none"> • да преодолява в межкултурното общуване популярните стереотипи за китайската култура; 	<ul style="list-style-type: none"> • справочна информация в интернет (електронни библиотеки, виртуални музеи и изложби, учебни сайтове);
3.4. Кино и сценични изкуства	<ul style="list-style-type: none"> • да представя резултатите от самостоятелни проучвания за културни събития, забележителности и тенденции по зададена тема, свързана с културното многообразие на КНР; 	<ul style="list-style-type: none"> • общуване в интернет; социални мрежи;
3.5. Ролята на средновековните китайски учени за развитието на съвременната цивилизация	<ul style="list-style-type: none"> • да прилага знанията си за различни сфери на културния и обществен живот, като се съобразява с конкретната ситуация. 	<ul style="list-style-type: none"> • популярни (телевизионни) филми/филмови сериали. • биографии на видни китайски учени;
3.6. Митове и легенди, приказки	<p>Ценностна</p>	

4. Културно-историческо наследство. Туризъм	<ul style="list-style-type: none"> да познава и се съобразява с ценностната система, заложенa в китайскоезичната култура; да разпознава и осмисля артефакти и културни символи от културата на КНР; да дава оценка и аргументира мнението си за информация от различни медийни източници, както и за произведения на изкуството от китайската култура; да сравнява собствената си оценка с тази на други участници в общуването за факти, събития и процеси от родната и китайската култура; 	<ul style="list-style-type: none"> Основни туристически забележителности в КНР.
5. Празници и традиции		<ul style="list-style-type: none"> Честване на националните и религиозни празници в КНР.
5.1. Традиционни празници в КНР		<ul style="list-style-type: none"> Китайското гостоприемство. Разнообразието на традиционната китайска кухня
5.2. Китайската кухня		
6. Междукултурна комуникация – основни принципи и проблеми	<ul style="list-style-type: none"> да разбира етичната и моралната нагласа на другия в междукултурна среда; да проявява толерантност и емоционална съпричастност към китайската култура, без да омаловажава собствената си. 	<ul style="list-style-type: none"> отражение на стереотипите в езика. Културно-специфични метафори и модели на образност. Идиоми и поговорки (идиоми, свързани с различни културни общности, разделени на религиозна, етническа, административно-териториална основа); културни различия между отделните класи в китайското общество; положението на жената в китайското общество; глобализация и културна специфичност.
6.1. Културни стереотипи и толерантност	Стратегическа <ul style="list-style-type: none"> да използва набор от стратегии за успешно поддържане на контакти с хора от други култури (предимно китайскоезична); да решава проблеми на комуникацията, които възникват поради липса на умения у събеседниците за установяване и поддържане на междукултурно общуване. 	
6.2. Мултикултуралност и комуникативни кодове. Глобализация и транснационалност		

Годишен брой часове за изучаване на модула в XI клас – 36 часа

Годишен брой часове за изучаване на модула в XII клас – 31 часа

Препоръчително разпределение на учебните часове за учебна година	XI клас	XII клас
За нови знания	18 часа	15 часа
За упражнения, преговор и обобщение	11 часа	10 часа
За проекти и собствени проучвания	7 часа	6 часа

СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Текущи оценки за учебен срок	XI клас	XII клас
Устни изпитвания и участие в работа в клас (практически задачи, групови дискусии)	минимум 1 оценка	минимум 1 оценка
Домашни работи и проекти	минимум 1 оценка	минимум 1 оценка

Допълнителни уточнения за модула „Култура и межкултурно общуване“:

Обучението в модула „Култура и межкултурно общуване“ предполага запознаване с определени метатекстове (теоретико-критични или теоретико-аналитични текстове), които задават рамка за тълкуване на обсъжданите събития, явления и факти и осигуряват основата за информирани дискусии. Описанието на новите знания в програмата няма изчерпателен и/или затворен характер – изброените примери в съответните тематични области имат по-скоро илюстративна цел и могат да бъдат допълвани и разширявани според интересите на учениците; т. е. залага се на проектната работа и самостоятелните проучвания на учениците по темите според интересите им.

Межкултурните знания следва да се поднасят в дух на толерантност към различието и в съпоставителен план със съответните проявления в родната култура.

Една урочна единица следва да бъде с продължителност от два учебни часа - последователни или групирани в блок. Препоръчва се използването на интерактивни методи на преподаване, както и поощряването на самостоятелната работа на учениците.

КЛЮЧОВИ КОМПЕТЕНТНОСТИ	ДЕЙНОСТИ И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ
УМЕНИЯ ЗА ОБЩУВАНЕ НА ЧУЖДИ ЕЗИЦИ	интегрирано изграждане на четирите езикови умения: слушане, говорене, четене и писане чрез разбиране и съставяне на устни и писмени послания, разбиране и изразяване на мисли, факти, мнения, чувства и отношения както в устна, така и в писмена форма в предвидими и познати ситуации; използване на помощни материали и техника.
КОМПЕТЕНТНОСТИ В ОБЛАСТТА НА БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК	обогатяване на лексиката и осмисляне на отделни граматически категории, развиване

	на усет за правилен избор на езикови форми, подходящи за конкретен контекст, връзка с учебен предмет български език и литература .
МАТЕМАТИЧЕСКА КОМПЕТЕНТНОСТ И ОСНОВНИ КОМПЕТЕНТНОСТИ В ОБЛАСТТА НА ПРИРОДНИТЕ НАУКИ И НА ТЕХНОЛОГИИТЕ	дейности за запознаване с основни математически действия и концепции и с основни принципи и методи на природните науки и технологиите, както и отражението им върху природната среда, връзка с изучавания материал по учебните предмети математика, природни науки .
ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНТНОСТ	използване на системи за електронно обучение в часовете по китайски език за развиване на езикови умения чрез ИКТ, връзка с учебен предмет информационни технологии .
УМЕНИЯ ЗА УЧЕНЕ	натрупване на знания и опит за осъзнаване на потребност от мотивирано учене и необходимост от постоянно самоусъвършенстване чрез: <ul style="list-style-type: none"> • ролеви игри и симулации; • самостоятелни задачи, отговарящи на индивидуалните интереси на учениците; • представяне на съчинения, стихотворения, песни и пиеси; • работа по проекти и презентации; • дидактически игри в устна или писмена форма (съставяне на фрази, истории с определени думи, групиране на думи, кръстословици, и т.н.); • извънкласна дейност, обвързана с учебния процес (посещения на кино, театрални или оперни постановки на китайски език, или свързани с културния контекст на КНР, изложби, уроци изнесени сред природата и свързани със заобикалящата среда, участие в училищни и извънучилищни проекти, представления, тържества, срещи с носители на езика и др.); • използване на съвременни и класически средства за обучение: аудио- и мултимедийни материали; печатни материали (разкази, комикси, откъси от книги, проспекти, брошури и др.); • електронно обучение (образователен софтуер, онлайн ресурси), връзка с всички учебни предмети.
СОЦИАЛНИ И ГРАЖДАНСКИ КОМПЕТЕНТНОСТИ	участие в екипни проекти и индивидуални дейности, възпитаване в норми на поведение и изграждане на ценностна система и гражданско самосъзнание; осмисляне на националната културна идентичност чрез опознаване културите на другите народи, връзка с всички учебни предмети .

ИНИЦИАТИВНОСТ И ПРЕДПРИЕМЧИВОСТ	работа в екип и изпълнение на индивидуални задачи, приучаване към спазване на срокове, развиване на новаторско мислене и приемане на нови идеи, връзка с всички учебни предмети.
КУЛТУРНА КОМПЕТЕНТНОСТ И УМЕНИЯ ЗА ИЗРАЗЯВАНЕ ЧРЕЗ ТВОРЧЕСТВО	дейности за опознаване на националната култура в контекста на световното и европейското културно наследство, проекти, творчески инициативи, участие в постановки, празници и др., посветени на България и на страните на изучавания език, и за развиване на креативност, връзка с учебните предмети български език и литература, музика и изобразително изкуство.
УМЕНИЯ ЗА ПОДКРЕПА НА УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ И ЗА ЗДРАВΟΣЛОВЕН НАЧИН НА ЖИВОТ И СПОРТ	дейности, формиращи навици за природосъобразен и здравословен начин на живот, положително отношение към световното и националното културно наследство, връзка с учебния предмет физическо възпитание и спорт.